

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ryszard Witkowski

w sprawie skazanego **R.P.** o wydanie wyroku łącznego,
po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2024 r. w Izbie Karnej
na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.,
rozpoznania kasacji obrońcy skazanego od wyroku Sądu Okręgowego w Tarnowie
z 6 czerwca 2024 r. sygn. akt II Ka 125/24,
utrzymującego w mocy wyrok łączny Sądu Rejonowego w Tarnowie
z 17 stycznia 2024 r. sygn. akt II K 1047/23,

p o s t a n o w i ł:

1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną;
2. obciążyć skazanego kosztami postępowania kasacyjnego;
3. zasądzić od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy z urzędu: adw. A.A., Kancelaria Adwokacka w T., kwotę 885,60 zł (osiemset osiemdziesiąt pięć złotych i sześćdziesiąt groszy), w tym 23% VAT, tytułem wynagrodzenia za sporządzenie i wniesienie kasacji na rzecz skazanego.

[WB]

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Tarnowie wyrokiem łącznym z 17 stycznia 2024 r. sygn. akt II K 1047/23, w związku z uprzednim skazaniem R.P. m.in. wyrokami wyszczególnionymi w następujących punktach części wstępnej orzeczenia:

4. Sądu Rejonowego w Tarnowie z 24 października 2022 r. sygn. akt II K 789/22, za przestępstwo:

- z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k., popełnione w bliżej nieustalonym dniu od dnia 31 października 2021 r. do dnia 24 lutego 2022 r., na karę 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności;
- z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w bliżej nieustalonym dniu od dnia 13 stycznia 2022 r. do dnia 6 lutego 2022 r., na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności;

przy czym na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 2 k.k. orzeczono wobec skazanego karę łączną 2 lat i 4 miesięcy pozbawienia wolności.

5. Sądu Rejonowego w Dębicy z 18 listopada 2022 r. sygn. akt II K 500/22, za przestępstwo:

- z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 21 czerwca 2018 r., na karę 10 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym;
- z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w dniu 21 czerwca 2018 r., na karę 8 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym przy czym na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 i § 3 k.k. orzeczono wobec skazanego karę łączną ograniczenia wolności w wymiarze 1 roku i 6 miesięcy z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym.

6. Sądu Rejonowego w Tarnowie z 3 listopada 2022 r. sygn. akt II K 1411/22, za przestępstwo:

- z art. 193 k.k. w zw. z art. 12 §1 k.k., popełnione w okresie od nieustalonego dnia stycznia 2022 r. do dnia 24 marca 2022 r., na karę 4 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 24 godzin w stosunku miesięcznym.

7. Sądu Rejonowego w Tarnowie z 8 maja 2023 r. (sygn. akt IIK 907/22) za przestępstwo:

- z art. 190 § 1 k.k. w zw. z art. 217 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w dniu 21 marca 2022 r., na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

8. Sądu Rejonowego w Tarnowie z 8 lutego 2023 r., sygn. akt II K 924/22 za przestępstwo:

- z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., popełnione w okresie od bliżej nieustalonego dnia lipca 2019 r. do dnia 1 listopada 2019 r., na karę 7 miesięcy pozbawienia wolności;

- z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 k.k., popełnione w dniu 11 października 2019 r., na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

- z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 2 k.k. i art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k., popełnione w nieustalonym dniu w okresie od dnia 5 marca 2022 r. do dnia 12 marca 2022 r., na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności;

przy czym na mocy art. 85 § 1 k.k. i art. 86 § 1 k.k. orzeczono wobec skazanego karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności.

Na mocy art. 85 § 1 k.k., art. 86 § 1 k.k., art. 87 § 1 k.k. w zw. z art. 569 § 1 k.p.k., w miejsce kar ograniczenia wolności opisanych w punktach piątym i szóstym części wstępnej swojego wyroku oraz kar pozbawienia wolności opisanych w punktach czwartym, siódmym i ósmym części wstępnej swojego wyroku, Sąd ten wymierzył skazanemu R.P. karę łączną w wymiarze 5 lat

pozbawienia wolności (pkt I wyroku). Ponadto sąd I instancji rozstrzygnął co do pozostałych orzeczeń nie objętych wyrokiem łącznym, pozostawiając je odrębnemu wykonaniu (pkt II wyroku), zaś w pozostałej części postępowanie o wydanie wyroku łącznego umorzył (pkt III wyroku).

Sąd Okręgowy w Tarnowie wyrokiem z 6 czerwca 2024 r. sygn. akt II Ka 125/24 zmienił zaskarżony przez obrońcę wyrok łączny w ten sposób, że karę łączną pozbawienia wolności wymierzoną skazanemu obniżył do 4 lat. W pozostałym zaś zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy (pkt II wyroku).

Kasację od wyroku Sądu Okręgowego wywiodła obrońca skazanego, zarzucając zaskarżonemu orzeczeniu następujące naruszenia:

1. rażące naruszenie przepisów prawa, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku, tj. art. 87 k.k. poprzez jego zastosowanie i połączenie w wyroku łącznym kar pozbawienia wolności z karami ograniczenia wolności i wymierzenie skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności, podczas gdy w stosunku do skazanego nie jest celowe łączenie kary ograniczenia wolności z karą pozbawienia wolności i wymierzenie skazanemu w miejsce kar jednostkowych kary łącznej pozbawienia wolności;
2. rażące naruszenie przepisów prawa karnego procesowego, mogące mieć istotny wpływ na treść wyroku tj.:
 1. art. 433 § 2 k.p.k. i 457 § 3 k.p.k. poprzez nieprzedstawienie w sposób prawidłowy i wyczerpujący, dlaczego Sąd II instancji uznał zarzut i wnioski określony w apelacji za niezasadny, w szczególności poprzez skrótowe, lakoniczne i arbitralne sformułowania prowadzące do powielenia uchybienia Sądu I instancji, znajdującego wyraz w sentencji wyroku z dnia 17 stycznia 2024 r., polegającego na zastosowaniu art. 87 § 1 k.k. i połączeniu kar pozbawienia wolności z karami ograniczenia wolności;
 2. art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 457 § 2 k.p.k. poprzez nierozważenie w sposób należyty zarzutów i wniosków zawartych w apelacji, w szczególności zarzutu apelacji wskazującego orzeczenie niewspółmiernie

surowej kary przy zastosowaniu zasady kumulacji z pominięciem zasady asperacji zbliżonej do absorpcji, podczas gdy zastosowanie przez Sąd zasady asperacji pozwoliłoby na wymierzenie Skazanemu kary łącznej w dolnych granicach, przy jednoczesnym spełnieniu celów kary.

Podnosząc powyższe zarzuty, obrońca wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Tarnowie do ponownego rozpoznania oraz o przyznanie od Skarbu Państwa na rzecz autorki kasacji kosztów obrony udzielonej skazanemu z urzędu w postępowaniu kasacyjnym według norm prawem przepisanych, gdyż koszty te nie zostały uiszczone w całości ani w części, a także o zwolnienie skazanego z kosztów postępowania kasacyjnego.

W odpowiedzi na kasację obrońcy, prokurator wniosł o jej oddalenie jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zarzuty obrońcy okazały się oczywiście bezzasadnymi, co skutkowało oddaleniem jej kasacji przez Sąd Najwyższy w trybie wskazanym w przepisie art. 535 § 3 k.p.k. Oczywista bezzasadność kasacji zachodzi wówczas, gdy już pobieżna analiza podniesionych w niej zarzutów wskazuje, że są one nietrafne i nie mogą doprowadzić do oczekiwanego przez skarżącego rezultatu w postaci wzruszenia zaskarżonego orzeczenia [*postanowienie Sądu Najwyższego (dalej SN) z 1 lipca 2021 r. sygn. akt II KK 184/21*].

Odnosząc się do pierwszych dwóch (pkt 1 i 2 ppkt a) z trzech z podniesionych przez obrońcę uchybień zauważyć należy, iż już pierwsze (z pkt 1) jest niemal dokładnym powtórzeniem zarzutu apelacyjnego, dotyczącego obrazu art. 87 § 1 k.k., drugie zaś, choć powierzchownie wskazujące na uchybienie standardom prowadzenia kontroli odwoławczej, w istocie odwołujące się do rzekomego uchybienia Sądu wyszczególnionego powyżej.

Rozważania sądu odwoławczego w zakresie zasadności zastosowania możliwości połączenia kar ograniczenia wolności z karami pozbawienia wyczerpują

natomiast istotę sygnalizowanego w apelacji uchybienia, co obecnie kwestionowane jest w kasacji poprzez zarzut obrazy art. 87 § 1 k.k. oraz art. 433 § 2 k.p.k. i art. 457 § 3 k.p.k. Wbrew twierdzeniom skarżącego, sąd odwoławczy trafnie wyeksponował stanowisko, potwierdzające zasadność połączenia przedmiotowych kar wskazując, iż w niniejszej sprawie perspektywa długoletniej izolacji penitencjarnej skazanego niechybnie prowadziła w przyszłości do wykonywania kar ograniczenia wolności poprzez zastępczą karę pozbawienia wolności (s. 3 formularza uzasadnienia). Skoro zatem istniały racjonalne przesłanki zastosowania instytucji uregulowanej w art. 87 § 1 k.k. (wskazane na s. 6 formularza uzasadnienia wyroku sądu I instancji), sąd II instancji był uprawniony do zaaprobowania stanowiska sądu *meriti*. Zgodzić należy się także ze stanowiskiem przedstawionym przez prokuratora w odpowiedzi na kasację dotyczącą fakultatywnego charakteru regulacji z art. 87 § 1 k.k. oraz możliwości kwestionowania tego rodzaju przepisów. Zauważyć przy tym należy, iż zasadność zarzutu nieprawidłowego zastosowania bądź niezastosowania przepisu prawa materialnego można rozważać jedynie w odniesieniu do norm o charakterze bezwzględny i obligatoryjny, a także, gdy do określonego stanu faktycznego zastosuje się niewłaściwy przepis lub dokona błędnej wykładni (*zob. uzasadnienie postanowienia SN z 28 maja 2015 r. sygn. akt II KK 126/15*). Tymczasem w niniejszej sprawie sytuacja taka nie zaistniała.

Sąd Najwyższy wielokrotnie podkreślał i zwracał uwagę na to, że sposób wykonania obowiązku z art. 457 § 3 k.p.k. wobec poszczególnych zarzutów i wniosków apelacji (art. 433 § 2 k.p.k.) jest pochodną jakości i kompletności wyводу zawartego w uzasadnieniu wyroku sądu I instancji, a także treści zarzutów apelacji oraz argumentacji, która ma wspierać te zarzuty. Jeżeli bowiem sąd I instancji w swoim uzasadnieniu dokonał wszechstronnej i kompleksowej oceny wszystkich istotnych okoliczności i w sposób pełny przedstawił argumentację prawną, to oparcie zarzutów apelacji na tych elementach, które były już wszechstronnie i kompleksowo rozważone przez sąd I instancji, co wynika z uzasadnienia wyroku, uprawnia sąd odwoławczy do ograniczenia swojego uzasadnienia w znacznym zakresie, do odesłania do tej argumentacji, która dotyczy kwestii stanowiącej podstawę zarzutu apelacji (*postanowienie SN z 11 października 2022 r. sygn. akt V*

KK 332/22). Zadaniem sądu kasacyjnego nie jest natomiast ponowne przeprowadzanie kontroli apelacyjnej czy rozpoznawanie zarzutów stawianych przez skarżącego orzeczeniu sądu pierwszej instancji.

W kontekście rzekomego naruszenia, o którym mowa w zarzucie z pkt 2 ppkt b, zauważyć należy, iż skarżący pod pozorem uchybienia wskazującego na obrazę przepisów dotyczących prowadzenia kontroli instancyjnej, w istocie kwestionuje współmierność orzeczonej wobec skazanego kary. Sąd odwoławczy natomiast krytycznie, ale przede wszystkim rzetelnie ocenił wymiar orzeczonej wobec skazanego kary łącznej. Znalazło to odpowiednie odzwierciedlenie w treści zaskarżonego kasacją rozstrzygnięcia, w którym to sąd odwoławczy obniżył jej wymiar z 5 do 4 lat pozbawienia wolności. W ramach rozważań towarzyszących rozpoznaniu zarzutowi apelacyjnemu sąd II instancji przeprowadził szczegółowy wywód, w którym jednoznacznie wykazał, dlaczego zreformowanie wymiaru orzeczonej kary było konieczne, a także odniósł się do braku możliwości wykorzystania tzw. zasady absorpcji przy orzekaniu wyroku łącznego w niniejszej sprawie (s. 4 formularza uzasadnienia wyroku). W świetle zatem treści uzasadnienia sądu odwoławczego także i ten zarzut z kasacji obrońcy uznać należało za oczywiście bezzasadny.

W kontekście obciążenia skazanego kosztami postępowania kasacyjnego zauważyć należy, iż skarżąca poza ogólnym zwróceniem uwagi na sytuację majątkową i osobistą skazanego związaną m.in. z jego pobytem w zakładzie karnym, nie przedstawiła konkretnych okoliczności uzasadniających zwolnienie tegoż z ponoszenia kosztów postępowania kasacyjnego. Stosownie do brzmienia art. 624 k.p.k., sąd „może zwolnić” od zapłaty kosztów sądowych, a więc nie następuje to obligatoryjnie, lecz wyłącznie fakultatywnie w oparciu o swobodną ocenę orzekającego sądu. Przyjmuje się, iż sąd zobligowany jest do podania takich przesłanek jedynie wówczas, gdy dochodzi do przekonania, iż zwolnienie od kosztów jest uzasadnione konkretnymi realiami danej sprawy. Zauważyć należy natomiast, iż odstąpienie od zasądzenia kosztów może mieć miejsce wtedy, gdy ich uiszczenie byłoby dla oskarżonego zbyt uciążliwe.

Zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz adw. A.A. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej skazanemu z urzędu oparto o w przepis § 17 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 maja 2024 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa albo jednostki samorządu terytorialnego kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu (Dz.U.2024.763 ze zm.). Ustalona kwota podlegała odpowiedniemu podwyższeniu o stawkę podatku od towarów i usług, tj. o 23% (§ 4 ust. 3 cyt. rozporządzenia), co uwzględniono w treści postanowienia.

[WB]

r.g.